

TÁC ĐỘNG CỦA ĐỘ MỞ TÀI CHÍNH VÀ ĐỘ MỞ THƯƠNG MẠI ĐẾN TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ

Ngày nhận: 06/6/2015
Ngày nhận lại: 21/8/2015
Ngày duyệt đăng: 10/10/2015
Mã số: 10-15-16

Quách Doanh Nghiệp ()*

Tóm tắt: Nghiên cứu này được thực hiện nhằm tìm kiếm bằng chứng về mối quan hệ giữa độ mở tài chính (ĐMTC) và độ mở thương mại (ĐMTM) lên tăng trưởng GDP bình quân đầu người ở Việt Nam và các quốc gia Đông Nam Á khác trong giai đoạn 2000-2013. Kết quả nghiên cứu cho thấy bằng chứng đáng tin cậy về mối quan hệ tuyến tính cùng chiều giữa ĐMTC và ĐMTM đối với tăng trưởng GDP bình quân đầu người trong mẫu nghiên cứu, nghĩa là hội nhập mang đến nhiều lợi ích hơn cho nền kinh tế của các quốc gia trong khu vực ASEAN, trong đó ĐMTC tác động mạnh lên tăng trưởng so với ĐMTM. Ngoài ra, nghiên cứu còn tìm thấy bằng chứng ảnh hưởng cùng chiều của chi tiêu chính phủ đến tăng trưởng kinh tế, trong khi đó yếu tố đại diện chiều sâu tài chính lại thể hiện mối quan hệ nghịch biến với tăng trưởng kinh tế.

Từ khóa: Độ mở tài chính, độ mở thương mại, tăng trưởng kinh tế.

Giới thiệu

Ngày nay xu hướng toàn cầu hóa đã và đang được theo đuổi bởi hầu hết các quốc gia trên thế giới nhằm tìm kiếm các nguồn lực giúp phát triển nền kinh tế. Toàn cầu hóa đã thúc đẩy các mối liên kết ngày càng chặt chẽ cũng như phụ thuộc lẫn nhau giữa các quốc gia trên thế giới. Toàn cầu hóa là một xu hướng diễn ra trên nhiều phương diện: kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội... Trong đó toàn cầu hóa hay hội nhập về kinh tế ngày càng được chính phủ các quốc gia chú trọng quan tâm và đó cũng chính là động lực để thúc đẩy sự hội nhập trên các lĩnh vực khác.

Các lý thuyết kinh tế hiện đại cho rằng toàn cầu hóa hay hội nhập về tài chính sẽ đưa dòng vốn từ các quốc gia giàu đến các quốc gia nghèo, bởi vì tỷ suất sinh lợi kỳ vọng ở các quốc gia nghèo thường cao hơn. Các dòng vốn hướng đến các quốc gia nghèo được kỳ vọng sẽ gia tăng hoạt động đầu tư, tác

động đến việc du nhập các kỹ năng quản trị và ý kiến của chuyên gia về cơ cấu tổ chức, giúp gia tăng sự phát triển của thị trường tài chính và gia tăng áp lực kỷ luật lên chính sách vĩ mô. Còn mở cửa thương mại quốc tế là một kênh quan trọng mà thông qua đó hàng hóa và dịch vụ di chuyển xuyên quốc gia, giảm chi phí vận chuyển, giúp gia tăng khối lượng trao đổi góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế cho quốc gia.

Theo Matteis (2004) và Adhikary (2012) toàn cầu hóa có thể làm tăng nhạy cảm của tăng trưởng kinh tế đối với độ mở của nền kinh tế quốc gia trên phương diện tài chính và thương mại, tức là tốc độ tăng trưởng sẽ phụ thuộc nhiều hơn vào độ mở cửa của nền kinh tế. Trong quá trình hội nhập, các quốc gia kém phát triển có thể bị tổn thương nhiều hơn bởi vì ít chuyên môn hóa trong sản xuất, không đa dạng hóa các nguồn thu nhập, các định chế yếu kém và các chính sách kinh tế vĩ mô không ổn định. Do đó, việc mở cửa